

T.C.
KONYA
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/
KARAR NO : 2019/

DAVACILAR

adına velayeten, kendi adına asaleten

VEKİLİ

: Av. Sadi KAYABAŞI

İhsaniye Mah. Kartallar Sok. Atalay 6 Sitesi B Blok No:1 D:3

Nilüfer/BURSA

DAVALI

: Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü

VEKİLİ

: Av. Seral ÜSTÜNER

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Hukuk Müşavirliği-ANKARA

DAVANIN ÖZETİ

: Karaman İli, Ermenek İlçesi sınırları içerisinde yer alan ve Ermenek Cenne Linyit Kömür İşletmeleri Ltd. Şti. uhdesinde bulunan Sicil:1260 sayılı maden ocağında 28.10.2014 tarihinde meydana gelen kazada davacı ve babası olan hayatını kaybetmesinde davalı idarenin hizmet kusurunun bulunduğu bahisle oluşan manevi zararlar bakımından, için 100.000,00 TL, için 100.000,00 TL, için 100.000,00 TL ve 1 için 100.000,00 TL olmak üzere toplamda 400.000,00 TL manevi tazminatın; maden ocağında meydana gelen kazada ölenin cesedine 36 gün sonra ulaşılabildiği, davacı çocukların yetim büyümek zorunda kalacağı, kazanın meydana gelmesinde diğer iki şirket dışında idarenin de sorumluluğunun bulunduğu, davalı idareye yapılan zarar tazmin başvurusunun cevap verilmeyerek zımnen reddedildiği, manevi tazminatın hissedilen elem ve acıyı tam olarak gidermese de bir nebze olsun hafifleteceği iddialarıyla kaza tarihinden itibaren hesaplanacak yasal faiziyle birlikte davalı idareden tazminine karar verilmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ

: Usule ilişkin olarak davanın yasal süresinde açılıp açılmadığının re'sen denetlenmesi gerektiği, husumet yönünden itirazlarının bulunduğu, esas yönünden ise ruhsat sahasında geçmiş yıllarda yapılan bütün faaliyetlerin ruhsat sahibi tarafından bilindiği, bu çalışmalara ilişkin teknik belgelerin ruhsat sahibi tarafından muhafaza edilip, ruhsat sahasında faaliyet göstermek üzere anlaşılan rödovansçı ve taşerona verilerek bilgilendirilmesi gerekeceği, Maden Kanunu'na göre ruhsat sahasında rödovansçıların yürüttüğü faaliyetler dahil tüm faaliyetlerden ruhsat sahibinin sorumlu olduğu, olay öncesi idarelerince mahallinde yapılan incelemede "panolarda havalandırmanın birbirinden bağımsız olarak gerçekleştirilmediği" hükmünün ihlal edilmesi nedeniyle ocaktaki üretim faaliyetinin durdurulduğu, daha sonra ruhsat sahibi tarafından 04.07.2014 ve 15.07.2014 tarihlerinde verilen dilekçelerde eksikliklerin giderildiğinin belirtilmesi üzerine mahallinde yapılan incelemeler sonucunda üretim faaliyetlerine izin verildiği, ancak 28.10.2014 tarihinde yaşanan kazanın ardından soruşturmayı yürüten Savcılık

T.C.
KONYA
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/

KARAR NO : 2019

tarafından idarelerine gönderilen ve işletmenin güncel faaliyetini gösteren harita ile işletme tarafından Nisan 2014 tarihinde verilen harita karşılaştırıldığında 2015 yılı için projelendirilen alan dışında çalışma yapıldığı, 2015 yılında üretimi yapılacak alanları gösteren sınırlara 2015 yılında üretim planlanan alan sınırlarına uyulmadan, kömür içerisindeki galerilerle yer yer proje sınırları aşılıp, eski imalatlarla doğru 30-40 metre daha galeri sürülerek, bırakılan topuklar zayıflatılacak şekilde projenin ihlal edildiğinin anlaşıldığı, eski imalatlarda yıllar içerisinde biriken suların zaman içerisinde basınç eşik değerini aşması ve neticesinde su patlaması nedeniyle ocak içerisinde su basması olarak adlandırılabilir iş kazasının gerçekleştiği, idarelerinin yürütmekte olduğu yasal mevzuatta ruhsat sahalarında yürütülen hazırlık faaliyetlerinde 25 metre boyunca pilot sondaj yapılarak yürütülmemesi durumunda faaliyetlerin durdurulması gerektiği yönünde bir hükmün **bulunmadığı**, iş kazası nedeniyle işçide ve yakınlarında meydana gelen manevi zararın tazmini hususunda temel sorumluluğun iş akdine dayandığı, maden sahası üzerindeki denetim görevinin yerine getirildiği, idarelerine herhangi bir kusur yüklenemeyeceği, manevi tazminata ilişkin şartların oluşmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Konya 2. İdare Mahkemesi'nce dava dosyasında yer alan bilgi ve belgeler incelenerek, 703 sayılı KHK'nın 8 inci maddesi, 4 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 763 ve devamı maddeleri, 3213 sayılı Maden Kanununa eklenen Geçici 31 inci maddeleri kapsamında, dava konusunun (mülga) Maden İşleri Genel Müdürlüğü ile ilgili olduğu gözetilerek, mezkur mevzuat düzenlemeleri uyarınca **Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı) hasım mevkiinden çıkartılıp, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün hasım mevkiine alınmasıyla** birlikte işin gereği görüldü:

Davalı idarenin usule ilişkin itirazları yerinde görülmeyle işin esasına geçildi.

Dava; davacılar tarafından, Karaman İli, Ermenek İlçesi sınırları içerisinde yer alan ve Ermenek Cenne Linyit Kömür İşletmeleri Ltd. Şti. uhdesinde bulunan Sicil:1260 sayılı maden ocağında 28.10.2014 tarihinde meydana gelen kazada davacı babası olan ın hayatını kaybetmesinde davalı idarenin hizmet kusurunun bulunduğu bahisle oluşan manevi zararlar bakımından, için 100.000,00 TL, için 100.000,00 TL, için 100.000,00 TL ve için 100.000,00 TL olmak üzere toplamda 400.000,00 TL manevi tazminatın kaza tarihinden itibaren hesaplanacak yasal faiziyle birlikte davalı idareden tazminine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2709 sayılı Anayasa'nın 125 inci maddesinde; *"İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır. (...)*

İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür." hükmü öngörülmüştür.

Genel anlamı ile tam yargı davaları, idarenin yürüttüğü kamu faaliyetlerinden dolayı hakları

T.C.
KONYA
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/

KARAR NO : 2019/

muhtel olanlar tarafından, idare aleyhine açılan ve tazminat davalarını da kapsayan bir dava türüdür. Tazminat istemli tam yargı davalarında Mahkeme, hem olayın maddî yönünü, yani zararı doğuran işlem veya eylemleri, hem de bundan çıkabilecek hukukî sonuçları tespit ederek bir sonuca varacaktır.

İdarenin hukukî sorumluluğu; kamusal faaliyetler sonucunda, idare ile yönetilenler arasında yönetilenler zararına bozulan ekonomik dengenin yeniden kurulmasını, idarî etkinliklerden dolayı bireylerin uğradığı zararın idarece tazmin edilmesini sağlayan bir hukuksal kurumdur. Bu kurum, kamusal faaliyetler nedeniyle yönetilenlerin malvarlığında ortaya çıkan eksilmelerin ya da çoğalma olanağından yoksunluğun giderilebilmesi, karşılanabilmesi için aranılan koşulları, uygulanması gereken kural ve ilkeleri içine almaktadır.

İdarenin hukukî sorumluluğu, kişilere lütûf ve atıfet duygularıyla belli miktarda para ödenmesini öngören bir prensip olmayıp; demokratik toplum düzeninde biçimlenen idare - birey ilişkisinin doğurduğu hukukî bir sonuçtur. İdarî yargı mercileri, bu anlayış doğrultusunda, idare hukukunun ilke ve kurallarını uygulamak suretiyle, idarenin hukukî sorumluluk alanını ve sebeplerini içtihat yoluyla saptayarak sonuca varmaktadırlar.

İdare kural olarak, yürüttüğü kamu hizmetiyle nedensellik bağı kurulabilen ve işlem veya eylemlerinden meydana gelmiş olan zararları tazminle yükümlü olup; idarî eylem ve/veya işlemlerden doğan zararlar, idare hukuku kuralları çerçevesinde, hizmet kusuru veya kusursuz sorumluluk ilkeleri gereği tazmin edilmektedir.

Tam yargı davalarında, öncelikle zarara yol açtığı öne sürülen idarî işlem veya eylemin hukuka uygunluğunun denetlenmesi esas alındığından, olayın oluşumu ve zararın niteliği irdelenip, idarenin hizmet kusuru olup olmadığının araştırılması, hizmet kusuru yoksa kusursuz sorumluluk ilkelerinin uygulanıp uygulanmayacağına incelenmesi, tazminata hükmedilirken de her hâlde sorumluluk sebebinin açıkça belirtilmesi gerekmektedir.

Kusur sorumluluğu, idarenin eylem ve işlemleri nedeniyle meydana gelen zararlarda, eylemle zarar arasında kurulacak illiyet bağının yanı sıra kusur şartının da arandığı sorumluluk türüdür. Kusursuz sorumluluk ise idarenin eylemlerinden dolayı kusur şartı aranmaksızın, sadece eylem ve oluşan zarar arasında illiyet bağının kurulması ile meydana gelen zararlardan idarenin sorumlu tutulduğu durumlardır.

Doktrin ve içtihatla kabul edildiği üzere, idarenin kusurlu eylemleri, hizmetin hiç işlememesi, kötü veya geç işlemesi şeklinde meydana gelmektedir. Hizmetin hiç işlememesi, idarenin kendisine yüklenen kamu hizmetini hiç yapmaması nedeniyle kusurun oluşabileceği durumlardır. Hizmetin kötü işlemesi, kamu hizmetini gerektiği gibi veya usûlüne uygun yapmamasıdır. Hizmetin geç işlemesi ise idarenin kamu hizmetini zamanında yapmaması nedeniyle kusur sorumluluğuna gidilebilen hâllerdir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Karaman İli, Ermenek İlçesi sınırları içerisinde yer alan ve ... Ltd. Şti. uhdesinde bulunan ve ... Madencilik Enerji Nakliyat İnşaat San. Tic. Ltd .Şti tarafından rödovansla çalıştırılan Sicil: ... sayılı maden ocağında 28.10.2014 günü saat 12:15 sıralarında maden kazası meydana geldiği, olay sırasında ocakta bulunan 18 çalışanın hayatını kaybettiği, eski imalat boşluklarında birikmiş suyun,

T.C.
KONYA
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/

KARAR NO : 2019/

aradaki topuğun zayıflatılmasıyla patlayarak çalışılan ocağı basması nedeniyle kazanın meydana geldiği, davacıların yakını Mehmet Özcan'ın da olay esnasında madende bulunduğu, maden kazası sonrasında hayatını kaybettiği ve cansız bedenine 04.12.2014 tarihinde ulaşıldığı, 1'ın ölümünün davalı idarenin hizmet kusurundan ileri geldiği iddiasıyla, davacılar tarafından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na oluşan manevi zararların giderimi için başvurulduğu, anılan başvurunun Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca cevap verme süresi içinde cevap verilmeyerek zımnen reddedildiği, bunun üzerine müteveffanın ölümünde idarenin kusuru olduğu belirtilerek; için 100.000,00 TL, için 100.000,00 TL, 1 için 100.000,00 TL ve 1 için 100.000,00 TL olmak üzere toplam 400.000,00 TL manevi tazminatın, kaza tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda da belirtildiği üzere, idarenin tazminle sorumlu tutulabilmesi için sorumluluk hâllerinden birisinin mevcut olması ve kusura dayalı sorumluluklarda hizmet kusurunun sabit olması gerekir. Dava konusu olayda hizmet kusurundan söz edebilmek için ise maden kazasının meydana gelmesinde idarenin kusurunun sübûta ermiş olması gerekir. Bu sebeple, Devletin hüküm ve tasarrufu altında olan madenlerin işletilmesi için davalı idarenin madenlerin işletmecilere devrinden başlayarak, olayın meydana geldiği tarihe kadar üzerine düşen yükümlülükleri yetkisi çerçevesinde yerine getirip getirmediğinin, yetkilerini kullanırken kusurlu davranıp davranmadığının tespiti gerekmektedir.

Maden kazasının meydana gelmesinde kusurların tespiti hukukî bir konu olmayıp, çözümü özel ve teknik bilgi gerektirdiğinden, bilirkişilik müessesesinden yararlanılması gerektiği kuşkusuzdur. Bu konuda Mahkemece bizzat bilirkişi incelemesi yaptırılabilir gibi, zorunluluk hâlinde talimat yoluyla başka mahkemeler aracılığıyla da bilirkişi incelemesi yaptırabilir veya aynı konuda daha önceden yapılmış bilirkişi incelemesi sonucu oluşturulan raporlar hükme elverişli görülürse bunlardan da yararlanılabilir.

Maden kazasının meydana geldiği zaman ve sonrasında başka resmî kurumlarca elde edilen bilgi ve belgeler ışığında hazırlanan raporların esas alınması usule uygun bir yöntem olup, Anayasanın 141 inci maddesinde öngörülen usûl ekonomisi ilkesi uyarınca aynı konuda daha önce adli yargı mercileri (ceza/hukuk) tarafından yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucu düzenlenen raporların da değerlendirilmesi gerekmektedir.

ve diğerleri tarafından Ermenek Asliye Hukuk (İş) Mahkemesi'nin E:2014/494 sayılı dosyasında, aynı olaydan ötürü işçilerden Gökçe'nin ölümü sebebiyle tazminat talep edilmesine ilişkin davada yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucunda bilirkişiler Maden Yüksek Mühendisi emekli ODTÜ Öğretim üyesi Prof. Dr. 1, Jeoloji Yüksek Mühendisi ODTÜ Öğretim Üyesi Prof. Dr. 1 İş Güvenliği Uzmanı Makina Mühendisi tarafından 27.06.2016 tarihinde düzenlenen bilirkişi raporunda özetle:

"Maden kazasının, Ermenek Madencilik Şirketi'ne ait İR:1260 sayılı ruhsat sahasında rödovansla çalışma yapmakta olan Madencilik sahasında üretim ve hazırlık çalışmaları sırasında, İR:1260 sayılı sahada 1994-1997 yıllarında Numune Madencilik tarafından yapılan eski imalat çalışmalarına fazla yaklaşılmaması, MİGEM tarafından ikaz edilmesine rağmen 25

T.C.
KONYA
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/.

KARAR NO : 2019/.

metrelik kontrol sondajları yapılmadan hazırlık bacalarının sürülmesi, eski çalışmalara 9 metre gibi bir yakınlığa gelindiğinden, eski imalatla birikmiş suyun aradaki topuğun yetersiz kalması nedeni ile patlayarak ocağı basması sonucu meydana geldiği;

**Söz konusu ruhsat sahasında Madencilik tarafından 1994-1997 tarihlerinde kömür çıkarıldığı, eski imalat bulunduğu, tarafından yapılan çalışmalarda eski imalatların konumunun dikkate alınmadığı, eski imalatların yeni harita ve planlarda gösterilmediği, eski imalatların konumu dikkate alınmadan sürülen 3. Başyukarı (+815 r kotu), 824 kotundaki Madencilik eski imalatına 9 metre kadar yaklaşması nedeniyle yetersiz kalan topuğun patlaması ile eski imalatla biriken su ve çamurun hazırlık çalışmalarına boşaldığı, işverence eski imalatların konumunun belirlenmesi, eski ve yeni çalışmalar arasında yeterli büyüklükte topuk bırakılmadığı;*

**Kazadan önce İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı tarafından iş güvenliği kurul defterine eski imalatlarla yaklaşıırken 25 metre uzunluğunda kontrol sondajları yapılarak ilerleme yapılması gerektiğine ilişkin uyarılar yazıldığı, teknik nezaretçi tarafından teknik nezaretçi defterine 20.08.2014, 02.09.2014 ve 25.10.2014 tarihlerinde yine bu yolda uyarıların yazıldığı, MİGEM heyetince 21.08.2014 tarihinde yapılan incelemeler sonucu hazırlanan raporda, sondaj makinesinin Ermenek Linyit İşletmeleri tarafından alınarak rödovansçı firmalar tarafından kullanılması uyarısının yapıldığı, bu uyarılara rağmen gerek ruhsat sahibi gerekse de rödovansçı tarafından 25 metre sondaj yapabilecek sondaj makinesinin satın alınmadığı veya kiralanmadığı, 25 metrelik kontrol sondajlarının yapılmadığı, delik delme makinesi ile 3 metre uzunlukta yapılan deliklerin ise yetersiz kaldığı, uyarıların yerine getirilmemesinden ruhsat sahibi ve rödovansçının sorumluluğunun bulunduğu,*

**Yeraltı çalışmalarında eski imalatlarla karşılaşılmasının olası olduğu, bu kısımlarda birikebilecek gaz ve sulara karşı risk analiz yapılarak güvenli bir çalışma sistemi sağlanması için bir çalışma planı hazırlanması ve gerekli önlemlerin alınması gerekirken bu önlemlerin alınmadığı" tespitleri yapılmıştır.*

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 28.10.2014 tarihinde yaşanan maden kazası sonrasında yapılan incelemeler neticesinde düzenlenen 23.01.2015 tarihli inceleme raporunda özetle; 'Kazanın 28.10.2014 günü saat 12:15 sularında +777 taban yolundan +777+815 kotları arasında açılan 3. Başyukarı bölgesinden eski imalat (1994-1997 yılları arasında Ermenek Linyit Kömür İşletmeleri Ltd. Şti uhdesinde bulunan S:1260 İR:617 sayılı saha içerisinde rödovansçı olarak faaliyet gösteren Madencilik'e ait numune ocağı) bölgeleri arasındaki topuğun zayıflatılması ve havuz görevi gören eski imalatla yıllar içerisinde biriken suların, hidrostatik basınç eşik değerini aşarak zayıflayan topuktan ocak içerisini (çalışma alanlarını) aniden basması (patlaması) şeklinde meydana geldiği, patlayan suyun birleşik kaplar prensibine göre yükselebileceği en üst seviye olan +812 kotuna kadar ocağı su altında bıraktığı, işyerinde eski çalışma yerlerinin, ocak içinde veya çevresinde su bulunması muhtemel tabakalar, faylar ve su kaynakları gibi doğal ve arazi su birikintilerinin durumun, genişliğini ve derinliğini gösteren ayrıntılı imalat planı hazırlanmadığı, +778 kotu üzerinde suyun patladığı nokta olan +815 kotuna kadar başyukarı ile çalışma yapıldığı, daha üst kotlarda bulunan eski imalatlarla güvenli bir topuk

T.C.
KONYA
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/

KARAR NO : 2019/

mesafesi bırakılmadığı, işyerinde 25 metre uzunluğunda sondaj yapacak kapasitede sondaj makinesinin bulunmadığı, bacalarda ve başyukarılarda kontrol sondajları ile ilerleme yapılmadığı, sadece metan gazı için matkaplarla 3 metre uzunluğunda sondaj yapıldığı; gaz kaçağı, göçük ve su baskını ihtimali olan bölgelerde çalışanların korunması ve güvenli bir çalışma ortamı sağlanması için bir çalışma planı hazırlanmadığı, madende çalışma yapılan bütün kısımların imalat planına işlenmediği, ocakta haberleşmenin telefon, diafon ve zil ile sağlandığı, bunların desandre diplerinde, vinç başlarında ve mühendis odasında bulunmasına rağmen ocağın her noktasını kapsamadığı, acil durumlarda ocağın tahliyesi amacıyla çalışanları uyaracak ve ocağın her noktasında duyulabilecek bir alarm sisteminin bulunmadığı" yönünde tespitler yapıldığı görülmüştür.

Gerek Mahkemelerde ve Cumhuriyet Savcılıklarında alınan ifadeler ve yaptırılan bilirkişi incelemesi sonucu hazırlanan bilirkişi raporları, gerekse olayla ilgili kuruluşların ve bilhassa Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı müfettişlerince olaydan sonra yapılan incelemelerde, maden kazasının; *maden sahasına ait eski çalışma sahalarına ilişkin imalat haritalarının bulunmaması, bu sebeple de eski çalışma sahalarının tespit edilememesi ve en az 25 metrelik kontrol sondajları yapılarak kazılarının devam etmesi gerekir iken sondaj makinesi olmaksızın kazıların devam ettirilmesi nedeniyle meydana geldiğinin* ifade edildiği görülmektedir.

Bunun yanında, MİGEM kontrolünde Maden Kanunu'nda kapatma nedeni olan eksiklikler tespit edilerek maden ocağında çalışmaların durdurulduğu, eksiklikler giderilince ocağın tekrar açıldığı, ilerlemelerde 25 metrelik kontrol sondajları yapılmaması ve her yıl eski imalat haritalarının verilmemiş olmasının kapatma nedenleri arasında olmadığı kanaatine varıldığı, ancak MİGEM kontrolü sırasında madende sondaj makinesinin bulunmadığı, can ve mal güvenliği açısından tehlikeli bir durum bulunduğu tespit edilerek 21.08.2014 tarihli "Mahallinde Tetkik ve Değerlendirme Raporu" hazırlandığı, bir tutanak ile sahada çalışan tüm rödovansçı firmalar için ortak genel uyarıların yapıldığı, rödovansçı firmalar ile ruhsat sahibinin yazılı olarak uyarılması gerektiği belirtilen hususlar arasında, *"eski imalatlı bölgelere yakın bölgelerde yapılan çalışmalarda, üretim ayakları ile hazırlık bacası sürülen yüzeylerden, uzunlukları 25 metreden aşağı olmayan kontrol sondajlarının yapılarak ilerlemelerin yapılması"* hususunun da belirtildiği, ancak Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği Ek-3 madde 1.3'te: *"Eski çalışma yerleri ocak içinde veya çevresinde su bulunması muhtemel tabakalar, faylar ve su kaynakları gibi doğal ve arızı su birikintilerinin durumu, genişliği ve derinliğiyle ilgili bütün bilgiler, ayrıntılı olarak imalat haritalarına işlenir."* hükmüne uyulmadığı, MİGEM'e verilen haritalarda geçmiş yıllara ait üretimin konumunun gösterilmediği, bu konuda ruhsat sahibi Ermenek Cenne ve rödovansçı Has Şekerler şirketlerinin MİGEM tarafından uyarılmadıkları, sadece 25 metrelik kontrol sondajlarının yapılması yolunda uyarı yapıldığı, *can ve mal güvenliği açısından tehlikeli bir durum bulunduğu tespit edilmesine rağmen, daha önce tespit edilen eksikliklerin yerine getirildiği gerekçesi ile daha önce durdurulan üretim faaliyetlerinin devamına izin verildiği, dolayısıyla meydana gelen kazada davalı idarenin de kusurunun bulunduğu* 27.06.2016 tarihli bilirkişi raporuyla tespit edilmiştir.

Ermenek Asliye Hukuk (İş) Mahkemesi'nin E:2014/494 sayılı dosyasına sunulan ve Mahkememizce de hükme esas alınabilecek nitelikte bulunan 27.06.2016 tarihli bilirkişi raporunda;

T.C.
KONYA
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/

KARAR NO : 2019/

meydana gelen kazada kusur oranları bakımından rödovansçı işveren Madencilik
Enerji Nak. İn . San. Ve Tic. Ltd.  ti'nin %60, ruhsat sahibi Linyit Kömür
İşletmeleri Ltd.  ti'nin **Maden İ leri Genel Müdürlüğü'nün (MİGEM)** oranında
kusurlu olduğu belirtilmiştir.

Dava dosyası kapsamındaki bilgi ve belgeler ile bilirkişi ve inceleme raporlarının birlikte değerlendirilmesinden; somut olayda davalı idarenin can ve mal güvenliği açısından tehlikeli bir durumun bulunduğu tespit edilmesine rağmen, daha önce tespit edilen eksikliklerin yerine getirildiği gerekçesi ile daha önce durdurulan üretim faaliyetlerinin devamına izin verdiği, kendisine verilen haritalarda geçmiş yıllara ait üretim konumu gösterilmemesine rağmen rödovansçı ve ruhsat sahibini uyardığı anlaşıldığından kusurlu olduğu ve somut olayda tazmin sorumluluğunun koşullarının olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu kapsamda, davalı idarenin meydana gelen olayda hizmet kusurunun olduğu ve kusuru oranında meydana gelen zarardan sorumlu olması gerektiğinin tespitinden sonra, tazmini istenen manevî zararın şartlarının olup olmadığının incelenmesi gerekmektedir.

Manevî zarar, kişinin fizik yapısının ve i  huzurunun bozulmasını, yaşama gücünün ve sevincinin azalmasını, kişilik haklarının zedelenmesini,  eref ve haysiyetinin rencide edilmesini, duyulan acı ve ızdırabı, kişinin günlük yaşamını zorlaştıran her türlü üzüntü ve sıkıntıyı ifade etmekte, fizik  **veya** manevî acılar duyan, ruhsal dengesi bozulan, yaşama sevinci azalan kişinin manevî yönden zarara u radı ı kabul edilmektedir.

Manevî tazminat, kişinin malvarlı ında meydana gelen eksilmeyi gidermeye yönelik bir tazmin aracı olmayıp, manevî değerlerinde bir eksilme meydana gelen ve yaşama sevinci ve zevki azalan kişinin manen tatminini sağlamaya yönelik bir tazmin aracıdır. Hukuk sistemimizde, manevî zararın başka türlü giderim yollarının bulunmaması veya yetersiz kalması nedeniyle, bu zararın parasal olarak tazmin edilmesi zorunlu olmaktadır. Manevî tazminat, hukuka aykırı olarak meydana gelen olay nedeniyle duyulan elem ve ızdırabı kısmen de olsa hafifletmeyi amaçlamaktadır.

Buna göre takdir edilecek manevî tazminatın, olayın niteliği ile idarenin bu olaydaki sorumluluğunu, varsa kusuru ve kusurunun a ırlı ını ifade edecek ölçüde saptanması gerekmekte olup, davacıların yakınları ile birlikte 17 kişinin daha hayatını kaybettiği maden kazasının birbirini takip eden ihmaller sonucu meydana geldiği, maden ocağı gibi çok tehlikeli bir hizmetin özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren bir şirkete devredilmesi sırasında diğer faaliyet alanlarında gösterilen özenin çok daha üstünde bir  zen ve titizlik gösterilmesi gerekirken bir çok şeyin gözardı edilmesi, yer altında çalışan maden işçilerinin olağanüstü durumlarda hayatta kalmalarını sağlamak adına pek çok ciddi önlemin alınmamış olması ve tüm işçilerin maden içinde su baskınının başlamasından ötürü hayatlarını kaybettikleri ana kadar geçirdikleri hayatta kalma mücadelesi ve nih yetinde hayatlarını kaybetmeleri, olayın gerçekleşmesinin üzerinden 1 aydan fazla süre geçtikten sonra müteveffanın cansız bedenine ulaşılması, ciddi ihmaller sonucunda olayın gerçekleşmiş olması karşısında, geride kalanların yaşadıkları acı ile birlikte değerlendirildiğinde, davacıların hissettikleri elem ve ızdırabın karşılığı olarak manevî zarara uğradıkları ve bu zararın giderimi için tazminata hükmedilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Yukarıda belirtilen niteliği gereği manevî tazminatın, zenginle meye yol a mayacak şekilde

T.C.
KONYA
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/

KARAR NO : 2019/

belirlenmesi gerekmekte, tazminat istemli tam yargı davalarının niteliği de gözetilerek takdir edilecek manevî tazminat miktarının, idarenin hizmet kusurunun ağırlığı ile de orantılı olması kabul edilmektedir.

Sonuç olarak bu tür maden kazalarının yalnızca davacılar için değil tüm toplum nezdinde dahi yarattığı derin üzüntü, yaşanan kazanın basın ve medyada tüm ayrıntıları ile irdelenmesi sebebiyle muris yakınlarının her seferinde olayın acısını tekrar tekrar yaşamaları ve yakınlarını böyle elim bir kazada kaybederek bir daha göremeyecek olmaları, idarenin hizmet kusuruna ilişkin tespit edilen oran da göz önüne alınarak karşılanması gereken manevi zararın, takdiren müteveffanın eşi için 30.000,00 TL, çocukları için ayrı ayrı 25.000,00'er TL olduğu sonucuna varılmıştır.

O halde; için 30.000,00 TL, (için 25.000,00 TL, için 25.000,00 TL, i için de 25.000,00 TL olmak üzere toplam **105.000,00 TL** manevî tazminatın kabulü ile bu miktarları aşan tazminat tutarının ise reddi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Manevî tazminatın kabul edilen kısımlarına ilişkin yasal faizin başlangıç tarihinin belirlenmesine gelince;

Maddî ya da manevî tam yargı davalarında faizin başlangıç tarihi, idarenin temerrüde düştüğü andan itibaren ortaya çıktığından, asıl alacağın fer'isi niteliğinde olan faizin idarenin zarardan haberdâr olduğu, yani idareye başvuru yapıldığı tarihten itibaren işletilmesi gerekmektedir. Danıştay'ın yerleşik içtihadı da bu şekildedir.

Bu kapsamda, yukarıda yapılan açıklama ışığında hükmedilen manevî zarara, davalıların temerrüde düştüğü, yani davacılar tarafından davalı idareye yapılan başvuru (tebliğ) tarihinden itibaren yasal faiz işletilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle;

1-Manevi tazminat istemli **davanın kısmen kabulü ve kısmen reddi** ile talep edilen manevi tazminat tutarı toplamı 400.000,00 TL'nin **105.000,00 TL'sinin kabulüne, 295.000,00 TL'sinin reddine**, bunların aşağıda gösterildiği şekilde ilgililere dağıtılmasına,

2-30.000,00 TL manevi tazminatın idareye başvuru tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı idareden alınarak, davacılarından verilmesine, fazlaya ilişkin manevi tazminat isteminin reddine,

3-25.000,00 TL manevi tazminatın idareye başvuru tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı idareden alınarak, davacılarından verilmesine, fazlaya ilişkin manevi tazminat isteminin reddine,

4-25.000,00 TL manevi tazminatın idareye başvuru tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı idareden alınarak, davacılarından verilmesine, fazlaya ilişkin manevi tazminat isteminin reddine,

5-25.000,00 TL manevi tazminatın idareye başvuru tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı idareden alınarak, davacılarından verilmesine, fazlaya ilişkin manevi tazminat isteminin reddine,

6-Hükmedilen 105.000,00-TL manevi tazminat tutarı üzerinden hesaplanan 7.172,55 TL

T.C.
KONYA
2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/

KARAR NO : 2019/

nispi karar harcından, davanın açılması aşamasında davacılaran peşin alınan 1.368,00 TL tamamlama harcı düşüldükten sonra kalan 5.804,55 TL harcın davacılaran tamamlattırılmasına, hükmedilen 105.000,00 TL manevî tazminat tutarı üzerinden hesaplanan 7.172,55 TL nispi karar harcının davalı idareden alınarak davacılaran verilmesine,

7-Dava kısmen kabul, kısmen ret ile sonuçlandığından aşağıda dökümü yapılan 181,10 TL yargılama giderinin haklılık oranına göre takdiren 47,54 TL'lik kısmının davalı idareden alınarak davacılaran verilmesine, bakiye kalan 133,56 TL yargılama giderinin davacılar üzerinde bırakılmasına,

8- Manevî zararların tazminine ilişkin kısım yönünden, davacılar lehine kabul edilen toplam miktar (105.000,00 TL) üzerinden Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 10'uncu maddesinin birinci ve dördüncü fıkraları uyarınca hesaplanan 11.150,00 TL vekâlet ücretinin davalı idareden alınarak davacılaran verilmesine,

9- Reddedilen manevî tazminat miktarı üzerinden hesaplanan ve aynı Tarifenin 10'uncu maddesinin ikinci ve dördüncü fıkraları gereğince davacılar lehine hükmedilen vekâlet ücretini geçmemek üzere 11.150,00 TL vekâlet ücretinin davacılaran alınarak davalı idareye verilmesine,

10- Peşin alınan posta gideri avansının artan tutarının talep edilmesi halinde derhal, talep edilmemesi halinde karar kesinleştiğinde Mahkememizce re'sen davacılaran iadesine,

Kararın tebliğini izleyen günden itibaren **(30) gün** içerisinde **Konya Bölge İdare Mahkemesi'ne istinaf** yolu açık olmak üzere, 26.09.2019 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

YARGILAMA GİDERLERİ :

Başvurma Harcı : 27,70 TL

Vekalet Harcı : 4,10 TL

Posta Gideri : 149,30 TL

TOPLAM : 181,10 TL

Nispi Karar Harcı : 7.172,55 TL